

TLAČOVÁ SPRÁVA

Druhá zo série piatich tematických výstav mladého maliara.

Autor, titul výstavy:	Richard Marco: Styx – Στυξ
Miesto konania:	Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici, Sadová 619/3
Kurátor:	Peter Megyeši
Otvorenie výstavy:	21.3.2025 (piatok) o 17.00
Hudobní hostia vernisáže:	Colorful Music – Lucia Lužinská /spev/, Valér Miko /klavír/
Trvanie výstavy:	21. marec 2025 (piatok) – 11. máj 2025 (nedeľa)

Výstava Styx – Στυξ predstavuje výber z maliarskej tvorby Richarda Marca z ostatných troch rokov a zároveň dokladuje aj pokračovanie konceptuálne zameraného autorského programu. Posvätná rieka Styx je v starogréckej mytológii a topografii hranicou medzi svetom živých a mŕtvych. Kúpanie v nej spôsobovalo nezraniteľnosť, ale zároveň boli jej vody jedovaté. Práve hraničné situácie a ambivalencie, ktoré rieka Styx evokuje, sú pre tvorbu maliara Richarda Marca typické. Zaujíma ho napätie medzi profánnym a sakrálnym, súčasným a minulým, archetypálnym a individuálnym. Svojou technicky a technologicky bravúrne prevedenou „realistickou“ maľbou vytvára komentáre k pomínutelnosti artefaktu, ale aj k dlhému prežívaniu tém a nesmrteľnosti umeleckého diela. Maliarske variácie, kriesenia a reinterpretácie sú v podaní Marca spojené s úsilím vzdorovať zániku a rozpadu v ich rôznych podobách.

Styx – Στυξ nadväzuje na autorovu výstavu λήθη-Léthé v Nitrianskej galérii v roku 2022, ktorá bola prvou zo série piatich plánovaných tematických prezentácií venovaných témam prechodu, pomínutelnosti a zabúdaniu. Názvy a koncept výstav sú inšpirované špecifickými vlastnosťami piatich mýtických riek, oddeľujúcich v gréckej mytológii svet živých a mŕtvych: všetko zmrazujúca rieka Styx, rieka nárekov Acherón, rieka zármutkov Kókýtos, ohnivá rieka Pyriflegethón a temná Léthé, ktorej vody prinášajú zabudnutie na pozemské veci.

Marco obhliada možnosti maliarskeho média vo vzťahu k utváraníu individuálnej i kolektívnej pamäti a obrazovému zachyteniu pomínutelnosti, smrteľnosti a ich prežívania v rôznych epochách. Autor prostredníctvom obrazov odhaľuje, zviditeľňuje a komentuje konvencie a kontexty tradovania, prežívania a variovania sakrálnych a mytologických motívov a symbolov. Kombinovaním ustáleného repertoáru znakov, motívov a kompozičných riešení problematizuje identitu zobrazení a narúša očakávanie jednoznačnosti obrazovej výpovede. Túto stratégiu na aktuálnej výstave zdôrazňuje aj vstup diel figurálneho barokového sakrálného sochárstva, fragmentov z pôvodného oltárneho celku, ktoré sú dnes deponované v Záhorskej galérii Jána Mudrocha. Poučený maliarsky dialóg Richarda Marca

s dejinami umenia upozorňuje na ambivalencie zdanlivo známych žánrov, námetov a symbolických vyjadrení v premenlivých vizuálnych reprezentáciách.

Napätie, ktoré Richard Marco buduje medzi konvenčnými motívmi, námetmi a ich tradovaním, posunmi, komentármi a interpretáciami je pre jeho tvorbu charakteristické obdobie, ako tematizovanie emocionálneho rozpoloženia a splývanie rôznych režimov časovosti obrazu. Aktualizácie archaických tém a premyslený pohyb medzi sakrálnou a profánnou ikonografiou sú pre Richarda Marca spôsobom ako pristupovať k veľkým témam nielen dejín umenia a maľby: smrteľnosti, pomínutelnosti a konceptu večnosti.

Peter Megyeši

Richard Marco (*1994, Prešov) patrí k najmladšej generácii umelcov na Slovensku, ale vďaka svojej maliarskej technike inšpirovanej historickou maľbou a jej kombináciou s vizuálnym jazykom fotografie, už patrí k výrazným solitérnym autorom v médiu maľby. Pre jeho tvorbu je typické zaujatie bytostnými otázkami človeka, prelínajúci sa vzťah prítomného a minulého, či dôraz na emotívny charakter. Už počas štúdia na Vysokej škole výtvarných umení v rokoch 2015 – 2021 (Katedra maliarstva, prof. Daniel Fisher, prof. Ivan Csudai) vstúpil na umeleckú scénu výraznou samostatnou výstavou *Silentium* (2020) v Galérii mesta Bratislavy. Po absolvovaní štúdia pokračoval v prezentácii svojej tvorby samostatnou výstavou *Lethé* (2022) v Nitrianskej Galérii. Prezentoval sa na viacerých skupinových výstavách na Slovensku a Nemecku. Je zastúpený v súkromných zbierkach doma aj v zahraničí.